MIELIPIDE

Toimiva väyläverkosto on se, millä Suomi pidetään tulevinakin vuosina sekä asuttuna että elinvoimaisena ja kilpailukykyisenä. **MERJA KYLLÖNEN VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Palvelu pelaa

Laitoin sunnuntaina s-postia ely-keskukseen tukiasiaa koskien. Kahden tunnin kuluttua sain asiallisen vastauksen.

Positiivista

Oikeus koolle

Valtakunnanoikeus koolle, jos Virkkunen antaa lainvastaisen pakkoliitos lakiesityksen eduskunnalle.

Laki ja oikeus

Ilmasto muuttuu

Kyllä tuo lentoliikenne ja avaruudessa sählääminen tuhoaa ilmakehää. Kreikkaan rahat menee aivan hukkaan.

Näin on

En vieläkään ota uskoakseni tähän ilmaston muutokseen ja siihen, että toteutuessaan siitä olisi meille suomalaisille myös hyötyä.

Epäuskoinen

On se kartelli

Kartellia se on kun Hemiläkin haukkuu kauppaa. Sama virsi kun metsäfirmoillakin. Taitavat Arkadianmäen ja kaupan edustajat sopia hinnat.

Ei nimimerkkiä

Mainos

Onko joku kieltänyt Atrian mainoksesta kohdan: ”Viikon tunnit tulevat jo tiistaina täyteen.”

Totuuden puolesta

Samaa mieltä

Akseli Erkkilä. Asia on juuri noin. On vaan vaikea myöntää optio-Suomessa. On vain pari haisevaa juttua mitä Hesa oikeasti tuottaa. Nekin putkesta mereen.

Ei nimimerkkiä

Sähköverkko

Nyt kun ollaan maksettu kaupungin sähköverkot maan alle, nostetaan ”maalaisten” siirtomaksua, jotta saataisiin taas maksaa lisää.

Ei nimimerkkiä

Lihan hinta

Kertokaapa teurastamopomot, miksi lehmänlihan teurashinta on sonnin hintaa korkeampi Ranskassa? **Voila**

Pohjoismaat

Puolustusvoimien komentaja sentään uskaltaa puhua vielä Pohjoismaista. Toisin kuin ylipäällikkö uudenvuodenpuheessaan. **Pohjan Akka**

Outo ja alistava äänestys ei sovi kuntaliitoksiin

Kaupunkiseutujen lähikuntien pakkoliittämiselle toisiinsa näytettiin vihreää valoa lakiluonnoksen myötä. Eräs tärkeä kysymys on, kuinka pakkoliitokset saadaan onnistumaan käytännössä ja kuinka ne toteutetaan. Kuntalaisten mielipiteen kysyminen äänestäen on mielestäni tärkeää.

On mietittävä erittäin tarkkaan kuinka äänestys järjestetään. Täysin yhtäläinen äänestystulos voidaan nimittäin tulkita kahdella täysin erilaisella matemaattisella tavalla. Kuinka se on mahdollista?

Oletetaan, että toisessa kaupunkiseudun alueen kunnassa olisi 10 000 ja toisessa 120 000 asukasta. Nämä kaksi kuntaa järjestäisivät kuntalaisille äänestyksen.

Jos nämä äänet lasketaan yhteen yhteisessä äänestyksessä, enemmistön eli isomman kunnan kanta voittaisi aina. Eli käytännössä pienen kunnan äänillä ei olisi mitään merkitystä. Ei edes silloin, kun kaikki pienen kunnan kansalaiset äänestäisivät samalla tavalla. Heidän äänestyksen painoarvo olisi vain alle 10 prosenttia.

Jos kansanäänestys järjestetään kuntaliitosasioista kahdessa kunnassa, on mielestäni tärkeää, että tulos lasketaan kummassakin kunnassa täysin erillisenä. Tällöin molempien kuntien painoarvo olisi 50 prosenttia. Eli päätösvaltaa olisi tasan puolet kummassakin.

Kunnan koolla ei olisi merkitystä, vaan yksi kunta olisi yksi täysivaltainen yksikkö. Eli äänet laskemalla nähtäisiin, montako prosenttia kannattaisi liitosta ja montako ei. Näin saataisiin prosentuaalinen osuus mielipiteestä. Jos alle puolet äänestäjistä pienessä kunnassa kannattaisi liittymistä, olisi pienen kunnan vastaus kielteinen liitokseen.

Samoin ison kunnan äänet laskettaisiin ja prosenttiosuus eri kantoihin. Molempien kuntien prosenttiosuuksia vertaamalla saataisiin yhteistulos.

Vastaavasti kolmen kunnan liitoksessa olisi vaikutusvaltaa yhdellä kunnalla kolmasosa kunnan koosta riippumatta. Jos kuntia olisi liittymässä yhtä aikaa neljä, olisi yhden kunnan vaikutusmahdollisuus 25 prosenttia eli neljäsosan.

Kunnat ovat erillisiä siihen asti, kunnes kuntaliitos on voimassa. Siksi äänestystä ei voi mielestäni yhdistää, vaan ne pitää järjestää erikseen. Kuntien omaisuuskaan ei ole kahden kunnan yhteistä ennen yhdistymistä. On perusteltua järjestää liittyvissä kunnissa toisistaan erillinen äänestys.

Kunta on yksi kokonainen yksikkö kunnan koosta riippumatta.

Äänestyksessä ei siis ole oikein, mikäli pientä kuntaa kohdellaan jo ennen liittymistä toisen kunnan kunnanosana. Vasta liittymisen jälkeen liitoskunnat ovat yhtä ja samaa kuntaa.

On tehty laskemia, ettei kuntaliitoksista aina tulekaan oletettua hyötyä. Arkijärjellä ajateltuna pakkoliitoksissa onnistumisen mahdollisuudet olisivat luultavasti vielä heikommat.

Minna Reijonen
kaupunginvaltuutettu (ps.)
Kuopio

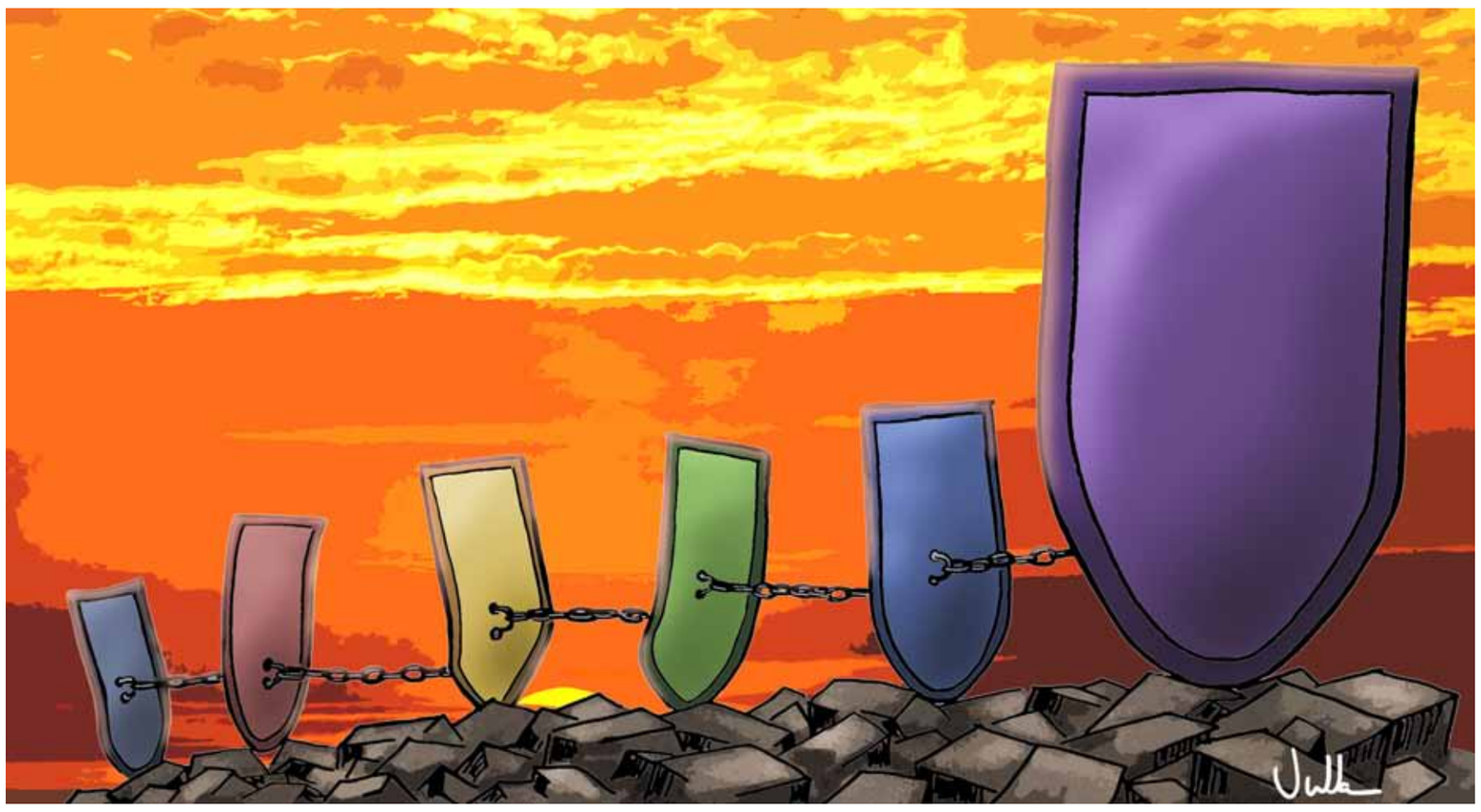

Pienen kunnan äänillä ei käytännössä ole mitään merkitystä, Minna Reijonen kirjoittaa.

Kunta- ja soteuudistuksen traaginen utopia

Kataisen hallitus on kutsunut itsensä suureen tehtävään tekemään Suomeen historiallisen kunta- ja soteuudistuksen. Siitä tuleekin todella historiallinen harjoitus, joka muistetaan politiikan oppikirjoissa pitkään.

Poliittisia ruumiita – ja valitettavasti myös oikeita – tulee paljon, sillä perusterveydenhuolto on jo ehtinyt rapautua uudistussuunnitelmien myllerryksessä kehnoon tilaan. Sadat tuhannet suomalaiset eivät enää saa asiallisia terveydenhuollon peruspalveluita.

Sosiaali- ja terveysalan suurin strateginen ongelma on se, että kunta ei ole osaamisen eikä talouden osalta sopiva yksikkö huolehtimaan nykyaikaisesta terveydenhuollosta. Entinen kunnanlääkärin, terveydenhoitajien, kätilöiden ja kunnalliskotien järjestelmä oli omassa ajassaan toimiva, mutta se on mennyttä aikaa.

Kuntarakenne on luotu lähipalveluiden järkevää tuottamista varten. Nykyaikainen terveydenhuolto on kasvanut ohi kuntaosaamisen tason.

Nykymaailmassa kunnan keskeisin tehtävä on tuottaa kuntalaisille lähipalvelut: perusopetus, kulttuuri- ja sivistyspalvelut, kunnallistekniikan sekä sosiaalialan lähipalvelut, kuten päivähoidon.

Kunnat ovat toiminnallisella rakenteeltaan kehittyneet sellaiseksi byrokratian linnakkeiksi, että ne eivät enää kykene tuottamaan kuntalaisille lähipalveluitakaan. Lähidemokratian valtava vaje estää niitä tuottamasta kuntalaisille ihmisen mittaisia palveluita.

Nykyaikaisen terveydenhuollon ja monet sosiaalialan vaativat tehtävät kuuluvat yhteiskunnassa tuotannon ja johtamisen osalta maakuntamittakaavaisille yksiköille – mikäli ne halutaan hoitaa nykyaikaisella tavalla. Monin tutkimuksin on voitu osoittaa, että kunta ei ole oikean kokoinen yksikkö rahoittamaan tätä yhteiskunnan kalleinta ja vaativinta palveluryhmää.

Kansalaisten terveydenhuolto ja vaativat sosiaalialan tehtävät tulee siirtää rahoitettavaksi kansallisella sosiaalivakuutuksella, johon samalla liitetään vanhentunut kelajärjestelmä.

Kansallisen sosiaalivakuutuksen (sova) maksuperuste voisi rakentua siten, että valtion osuus sovan rahoituksesta olisi 50 prosenttia, kuntien 20, yritysten, työntekijöiden ja eläkeläisten kunkin 10 prosenttia.

Terveydenhuolto on elämän ja kuoleman kysymys. On vastuutonta, että valtioneuvosto leikkii hallinnonuudistusleikkejä kuin opiskelijoiden seminaarissa.

Terveydenhuollon kaaoksen välttämiseksi sote-tehtävien uudistus tulisi ainakin aluksi rakentaa 20 toimivan sairaanhoitopiirin varaan, mutta taloudellisesti kokonaan sovan rahoittamaksi.

Sairaanhoitopiirit kykenevät ottamaan johdettavakseen perusterveydenhuollon ja liittämään sen toimivaksi osaksi kansalaisten terveyspalveluja. Rahoituksen laskennallisen perusteen tulee nojata alueen väestörakenteeseen, ei esimerkiksi tehtyjen toimenpiteiden kustannuksiin.

Ehkäpä taloudellisesti ja hallinnollisesti uudistuksessa alle puoleen keventyneet kunnat kykenisivät siirtymään alkuperäiseen tehtäväänsä: täyttämään yhteiskunnassa vallitsevan valtaavan lähidemokratian vajeen ja siitä avautuvat lähipalvelut kuntalaisille.

Tapio Rissanen
tietokirjailija

Onko kotimaan päättäjistä kaupan taltuttajiksi?

Entinen maatalousministerimme Kalevi Hemilä osui tarkasti maaliin haastattelussaan (MT 17.1.). Hemilän mielestä suomalainen vähittäiskauppa on saanut kohtuuttoman vahvan aseman elintarvikeketjussa. Se käyttää asemaansa väärin ja kurjistaa talonpoikia kohoavin kustannuksin ja alenevin tuottajahinnoin.

Hemilä arvelee keskeiseksi syyksi vanhoja, ennen EU-jäsenyyttä syntyneitä asenteita ja kaunoja maatalousvetoista elintarviketaloutta kohtaan.

Lausunnossa ei ole sinällään mitään kovin uutta. Tämä kehitys on nähty ja todennettu jo vuosia esimerkiksi alan tutkimuslaitosten vertailuissa. Itsekin olen omalta osaltani tuonut asiaa julki sekä kirjoittajana että päättäjänä, vaihtelevalla menestyksellä.

Tärkeäksi viestin tekee se, että Hemilää on totuttu pitämään kokoomuksen ja sosialidemokraattien luottomiehenä maatalouden kysymyksissä.

Ammattimies on osaamisellaan vakuuttanut arvovaltaisia sinipunajohtajia, joille maatalous on ollut enemmän välttämätön paha kuin varsinainen intohimo.

Hemilän viestin voikin lukea niin, että nyt olisi myös Jyrki Kataisen (kok.) hallituksessa aika herätä, ennen kuin suomalainen talonpoika tapetaan markkinoilla sukupuuttoon.

Mutta onko kotimaan päättäjistä kaupan taltuttajiksi? Hallitus on osoittautunut lamaantuneiden ministerien kerhoksi, jossa valmistelua johdetaan irrallisissa työryhmissä ja päätöksiä syntyy vain pakkokuntaliitosten kaltaisten epäonnistuneiden tavoitteiden puolesta.

Vaikea taloudellinen tilanne saa Kataisen hallituksen nöyrästi kumartamaan runsaasti työllistävän kaupan suuntaan: hyvätkin aikomukset puuttua monopolistiseen kilpailuun hajaantuvat rohkeuden puutteessa.

Kaupan edessä kokoomuspoliitikot ovat oudon hiljaa. Varapuheenjohtaja Janne Sankelon maatalousavaukset ovat jääneet kokonaan tulematta. Kansanedustaja Pertti Hemmilä on tosipaikan vastuussa ollut kuin varjo entisestä huutavasta Halikon äänestä opposition korvessa. Petri Sarvamaa taisi jäädä ilmaveivin koukkuun. Maatalousministeri Jari Koskinen väistelee sanomalla, että kaupan kurmuuttaminen kuuluu Lauri Ihalaiselle (sd.).

Keskustan rekordi ei ole paljon parempi, mutta viime hallituksessa sentään yritettiin hillitä kaupan ahneutta lainsäädännöllä. Se kaatui silloin kokoomuksen ja myös vihreiden vastustukseen.

Kauppa on tainnut kasvaa liian suureksi Suomeen. Kun samanlaisia elkeitä kaupan keskittymisestä ja vallasta näkyy muuallakin Euroopassa, saattaa tie reilummille markkinoille avautua parjatun EU:n kautta.

Unionin päätöksenteossa on jo nähty aloitteita talonpoikien markkina-aseman parantamiseksi. Myös yhteisen maatalouspolitiikan neuvotteluissa nämä kysymykset ovat olleet esillä mutta toistaiseksi varsin laimein tuloksin.

Reilu peli markkinoilla on avain maatalouden aseman parantamiseen. Nyt tarvitaan rohkeita ja pelottomia päättäjiä, joilla ei ole sidoksia kaupan luottamustoimiin tai vaalirahoituslonkeroihin.

Timo Kaunisto
Alastarolainen talonpoika (kesk.)

Vanitas vanitatum – turhuuksien turhuus

Ruotsin puolen Perämeren rannikko ja vedet saastuvat ja lämpenevät tulevaisuudessa Suomen puolelle Pyhäjoelle rakennettavan ydinvoimalan laudevesistä. Niiden radioaktiivisuus pelottaa turistit puhtaaseen Suomen Lappiin Ruotsista, kun uraanin tytäralkuaineet valloittavat Perämeren länsirannikon. Tästä tulee otsikon aihe, kun asiasta on esitetty viranomaisille tutkimuspyyntö.

Taannoin oli julkisuudessa uutinen siitä, että turhaan syytellyttä henkilöä rangaistiin. Kuinka mahtaa laita olla Ruotsista tulleiden syytteiden?

Ydinvoimaloissa on turvasuunnitelma siltä varalta, että systeemi toimii väärin. Tuulivoimaloissa ei ole sellaisia vaatimuksia. Myllytornit voivat ukkosella roihahtaa tuleen ja kaatua tuulen mukana.

> Ydinvoimaloissa on turvasuunnitelma siltä varalta, että systeemi toimii väärin.

Vesivoiman mahdollinen suojaaminen patojen murtuessa on tutkimaton juttu. Tietenkin siihen on evakuointisuunnitelma.

Hiilivoimala tuottaa hiilidioksidia ja maksaa aneita. Biovoimala ja aurinkovoimala ovat todennäköisesti äkillisen tuhoutumisvaaran ulkopuolella.

Perämeren Suomen puoleisella rannikolla olevat joet Simojoesta Tornionjokeen laskevat vettä normaalissa veden korkeudessa yhteensä 1 468 kuutiometriä sekunnissa. Siis noin 1 500 kuutiota vettä tulee joista joka ikinen sekunti Perämereen.

Olemassa olevan Olkiluoto 2:n jäähdytysveden virtaama on 29,5 kuutiota sekunnissa. Eli jokainen sekunti tulee Pyhäjoelta noin 30 kuutiota 16-asteista vettä Perämereen.

Normaalisti joista mereen tulevan veden määrä on 500-kertainen verrattuna siihen, mitä merestä otetaan ja siihen lasketaan ydinvoimalassa. Jokien tulviessa virtaamat ovat kymmenkertaiset.

Tämä on tilanne, jota pitää tutkia ruotsalaisten pyynnöstä.

Siis turhuuksien turhuus.

Eelis Pulkkinen
Ylitornio

Lukijalta-osasto

■ Lukijalta-kirjoitukset voi toimittaa Maaseudun Tulevaisuuden toimitukseen postitse, sähköpostitse, faksilla tai tekstiviestillä.
■ Toimituksen osoite on Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Faksinumero toimitukseen on (09) 694 3717. Kuoreen tai faksiin merkintä ”Lukijalta”. Sähköpostitse kirjeet lähetetään osoitteeseen *lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi*

VIERASKOLUMNI

Kansallisomaisuus kuntoon

Suomalainen kansallisomaisuus eli rakennettu ympäristömme teineen, rautateineen, vesiväylineen, siltoineen, kiitoteineen ja monine muine rakenteineen rapistuu vauhdilla.

Siihen rapistumiseen meillä ei kansakuntana ole varaa. Tämä korjausvelka on kestämätön, koska koko yhteiskuntamme perusta rakentuu juuri toimiville väylille ja kantaville rakenteille.

Perusväylänpidon määrärahojen riittämättömyydestä ja riittämättömään rahoitukseen liittyvistä ongelmista on puhuttu pitkään. On aika tarttua härkää sarvista.

Olen päättänyt koota tämän vuoden alkupuolella kaikki eduskuntapuolueet kattavan parlamentaarisen työryhmän, joka ryhtyy etsimään yhteisiä, sekä lyhyen että pitkän aikavälin ratkaisuja kansallisomaisuutemme kuntoon laittamiseksi.

Parlamentaarisen ryhmän tehtäväksi tulee miettiä, kuinka pidämme huolen siitä, että jatkossa uutta korjausvelkaa ei enää synny. Perusväylänpidon määrärahataso tulee siis saada asianmukaiselle ja kulukehitystä järkevästi seuraavalle tasolle. Muutoksen olisi oltava pysyvä.

Samalla on linjattava myös keinot hoitaa kaikkien väylien kertynyt korjausvelka pois vuosien korjausohjelmalla. Lisäläksynä joukkueen on syytä miettiä myös järjestelmän rahoitusmallien toimivuutta ja mahdollisten uusien toimintamallien käyttöönottoa.

Puhutaan isoista asioista – asioista, joita ei pidä poliittisella riitelyllä ja vastakkainasettelulla pilata. Nämä ovat asioita, joissa kaikilla pitää olla rohkeutta, uskallusta ja yhteistä sitoutumista pitkäjänteiseen työhön. Suomalainen liikenneinfra ei odota.

Meillä ei ole enää varaa odottaa. Olemme nyt tilanteessa, jossa tierungot alkavat pettää. Pohjatyötä ei ole kaikkialla ollut varaa tehdä kunnolla, päällysteet rapautuvat, ojat täyttyvät. Perusasiat, kuten päivittäinen kunnossapito, joutuvat entistä tarkempaan syyniin. Jo nyt mietitään, milloin lähdetään auraamaan, hiekoittamaan tai suolaamaan mitäkin paikkaa.

Tulevaisuudessa toimintaa joudutaan luokittelemaan entistäkin tiukemmin liikkujamäärien mukaan, mikä pitkällä tähtäimellä johtaa siihen, etteivät kaikki kansalaiset todellakaan saa veroeuronsa vastineeksi samaa palvelua kaikkialla Suomessa.

Maaseudun elintärkeillä teillä ollaan tänä päivänä muuttuvan ilmaston armoilla: jatkuvat tulvat ja vaihtelevat olot haastavat jo valmiiksi heikossa kunnossa olevat tiepohjat todelliseen tulikasteeseen. Kun korjausvelka painaa valmiiksi niskassa, olemme häviämässä tämän taistelun.

Siksi meitä jokaista suomalaista tarvitaan taisteluun perusväylänpidon puolesta. Toimiva väyläverkosto on se, millä Suomi pidetään tulevinakin vuosina sekä asuttuna että elinvoimaisena ja kilpailukykyisenä.

Uusi aika vaatii uusia keinoja. Teknologiat kehittyvät, maailma muuttuu, myös rakenteidemme kunnossapidossa ja päivittäisessä hoidossa asioita voidaan tehdä yhdessä uusin toimintatavoin.

Tärkeintä on kuitenkin uskaltaa puhua ongelmasta ja varmistaa, ettei enää koskaan yhdessäkään neuvottelupöydässä perusväylänpitoa unohdettaisi yhtenä tärkeimmistä ja vaikuttavimmista kysymyksistä suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuudelle.

MERJA KYLLÖNEN
on liikenneministeri ja vasemmistoliiton kansanedustaja.

merja.kyllonen@eduskunta.fi

Tapaamme myös täällä facebook
3939 TYKKÄÄ
www.maaseuduntulevaisuus.fi

Etlan robotti-ennuste epäilyttää

Uutinen Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etlan katoavista ammateista nostatti Facebookissa polveilevan keskustelun.

”Enpä usko oikein siihen, että Suomi pyörisi pelkästään sairaanhoitajilla, psykologeilla ja konsulteilla. Vähän turhan yksipuolinen kuva tulevaisuudesta”, **Anna Lehtonen** kommentoi.

Kari Pasasen mielestä ennustus on turhaa huuhaata. ”Toisaalta jos edelleen harrastetaan noita avohakkuita, niin joku masiina kaataa kaiken edestään löytämänsä”, hän jatkaa.

”Työvoimapula on tosiasia. Esimerkiksi metsän raivaukseen ei meinaa enää löytyä tekijöitä suomalaisista. Jos löytyykin, niin hirveällä hinnalla”, **Juha Ronkainen** toteaa.

Matti Keski-Luoma uskoo, että ammatit vähenevät. ”Amerikassa uutisen mukaan robotisoiminen ja keinoäly veisivät puolet nykyisistä työpaikoista. Samaa luokkaa varmaan se on Suomessakin.”

Merja Ylitalo haaveilee kodinhoitorobotista. ”Se hoitelisi pyykit, tiskit, siivouksen ja ruuanvalmistuksen. Siinä sielu ja mieli lepäisi, kun saisi ahkeraa apulaista ihailla. Ei tarvitsisi kun joskus laittaa robotti laturiin virtaa sisuksiinsa saamaan. Sitten kun robotti oppisi puhumaan, se lukisi Maaseudun Tulevaisuutta ääneen, kun itse teen verokirjanpitoa, enkä ehdi edes avata lehteä.”

Kauhean isoja viinalasteja

Päätoimittaja Lauri Kontron punkti Kaamea jano innosti MT:n tykkääjiä kommentoimaan.

Vakiokommentaattorimme **Eva Lahonen** on yllättäen samoilla linjoilla Kontron kanssa. ”Jos hinta olisi Suomessa kohtuullinen, ihmiset eivät lähtisi 2–3 tunnin bussimatkan ja laivamatkan päähän ostoksille. Näin ei myöskään kotona olisi varastoja, joita voisi korkata silloinkin kun sille ei olisi ’pakottavaa’ tarvetta kuten vieraat.”

Ari Aholan mukaan viinaralli Viroon on vain eteläisen Suomen ongelma. ”Kontro kirjoittaa kansasta tarkoittaen varmaankin Helsinkiä ja lähiseutuja. Eipä taida moni lähteä mistään Tampereeltakaan enää viinojaan hakemaan Eestistä.”

Merja Ylitaloa ihmetyttää, miten Virosta ylipäänsä tuodaan niin suuria lasteja. ”Taitaapa olla niin, että kaikissa Satuhäät-ohjelmissa oikein näytetään, miten hääjuomat haetaan Virosta! Itse ihmettelen, miten nykyhäissä juodaan niin tolkuttomasti. Ennen oli vaan kahvipannu kuumana ja kunnon täytekakku.”

Katiska Etelärantaan

Talonpoika Uuraisilta ehdottaa blogissaan Guggenheim-museon muodoksi merellistä katiskaa.

”Kun katselee nykyarkkitehtuuriluomuksien kuvia, eivät museot ja stadionit ole mitään kantti kertaa kantti -rakennuksia vaan erilaisia variksenpesiä ja pyydyksiä.”

”Koska Guggenheim-museo tulee aivan meren äärelle, olisi vähintään kohtuullista, että uusi rakennus liittyisi jotenkin veteen. Toivon, että joku arkkitehtitoimisto ottaisi rohkeasti suomalaisen katiskan rakennuksen malliksi. Se toisi vastapainoa Enso Gutzeitin pääkonttorille.”

SUVI NIEMI